

Република Србија
УПРАВНИ СУД
Одељење у Новом Саду
III-11 У. 19981/20
Дана 01.06.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Управни суд, у већу судија: Гордана Николић Врбашки, председник већа, Јелена Искић и Љиљана Коруга, чланови већа, уз учешће судског саветника Јелене Илић, записничара, одлучујући у управном спору по тужби тужиоца Друштвено предузеће за пољопривредну производњу Бранко Глеђа, Банатско Вишњићево из Банатског Вишњићева, Б. Глеђе 1, кога заступа пуномоћник Ђорђе Матић, адвокат из Зрењанина, Народне омладине 14/1, против туженог Министарства финансије Републике Србије, ради поништаја решења број 46-00-01348/2018-13 од 25.08.2020. године уз учешће заинтересованог лица АА из ..., ..., у правној ствари враћања имовине, након одржане усмене јавне расправе 31.05.2023. године, на нејавној седници већа одржаној 01.06.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

Тужба **СЕ ОДБИЈА**.

Захтев тужиоца за накнаду трошкова управног спора **СЕ ОДБИЈА**.

Образложење

Оспореним решењем одбијена је, као неоснована, жалба тужиоца изјављена против делимичног решења Агенције за реституцију, Подручне јединице Нови Сад, број 46-000058/2016 од 24.10.2018. године којим се усваја захтев, враћа имовина и утврђује право својине законском наследнику бившег власника ББ, и то АА на пољопривредном земљишту и то на 26497/297740 идеалног дела катастарске парцеле ... укупне површине 29ха 77а 40м², уписане у листу непокретности број 1133 КО ..., као друштвена својина корисник ДП Бранко Глеђа која имовина је одузета на основу правноснажне одлуке Округног народног одбора, Одсека за аграрну реформу Петровград број 2045 од 03.05.1946. године (став 1.); непокретност из тачке 1. диспозитива решења враћа се у државину АА по скидању усева, а најкасније до 30. октобра године у којој је решење постало извршно, а кад је решење постало извршно после овог датума у року од 8 дана од скидања првог наредног усева у следећој години (став 2.), налаже се надлежном органу за упис права на непокретностима да на основу овог решења, а по његовој правноснажности изврши упис права својине на непокретности описаној у тачки 1. диспозитива овог решења у корист ББ са уделом како је то наведено у тачки 1. диспозитива решења (став 3.), налаже се надлежном

органу за упис права на непокретностима да на основу овог решења, а по његовој правноснажности изврши брисање из свих хипотекарних терета забележених у било чију корист на непокретности из тачке 1. диспозитива овог решења (став 4.), враћена имовина је у слободном промету, а Република Србија, Аутономна Покрајина Војводина односно јединица локалне самоуправе имају право прече куповине приликом првог отуђења (став 5.) и о преосталом делу захтева којим се тражи враћање парцела у к.о. ... и то парцела по старом премеру ..., ..., ... и ... као и којим се тражи враћање парцела у к.о ... у укупној површини од 33ј 405 кв.хв одлучиће се накнадно посебним решењем када се за то стекну законски услови (став 6.).

Тужбом, поднетом Управном суду 06.11.2020. године, тужилац оспорава законитост решења туженог органа због неправилно примењеног закона и других позитивних прописа, непотпуно и нетачно утврђеног чињеничног стања и да у спроведеном поступку није поступљено по правилима поступка. Указује да из нападнуте одлуке произилази да је кључно правно питање да ли чињеница која се односи на то да је предметна парцела број ... настала поделом раније парцеле ... те каснијим смањењем њене површине подобна за враћање. Ово пре свега имајући у виду да је тужиоцу право на ову парцелу признато пресудом Општинског суда у Зрењанину П 2227/94, те да се стога не ради о стицању права путем теретног правног посла. Тужени орган рестриктивно тумачећи прописе сматра да се у конкретном ради о стицању права путем теретног правног посла што тужилац сматра погрешним. Указује на члан 10. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу који забрањује задирање у раније стечена права. То управо подразумева да тужилац који је своје право стекао кроз остваривање регресног права, а које је утемељено било у закону не сме да падне под удар Закона о враћању одузете имовине у смислу дерогирања и умањења већ стечених права. Наводи да је савестан и законит држалац коме је законом признато право и то на основу одлуке државног органа док им се ово стечено право нападнутом одлуком оспорава. Истиче да се мора имати у виду да се из решења РГЗ СКН Зрењанин број 952-02-1930/2013 може закључити да је предметна парцела стечена правним послом. У конкретном случају радило се о томе да је тужилац везано за Закон о враћању земљишта ("Службени гласник РС", бр. 18/91 од 26.03.1991. године) стекао предметну парцелу на основу регресног захтева, а поводом тога што је изгубио власништво на том земљишту које је стекао теретним правним послом, а што је неспорно и утврђено. Према томе њему је уместо земљишта које је стекао теретним правним послом додељено предметно земљиште као друго одговарајуће. То значи да постоји евидентна правна сукцесија у погледу стеченог права тужиоца посматрано у односу на парцеле које је тужилац раније имао у свом портфељу. При томе сматра да геодетско техничке промене у смислу промена парцелног броја и саме површине парцеле нису од правног значаја за исправну одлуку. Тужилац сматра погрешним став, да је тиме што постоји пресуда Општинског суда у Зрењанину број П 2227/94 која је донета ради остваривања законског регресног права за земљу која је стечена теретним правним послом, да се тиме гаси његово стечено право. При томе мора се узети у обзир, да је тужиоцу управо тако стечену земљу одузела држава, те такав правни став представља узак сегметални начин правног резонавања, који је противан пре свега члану 25. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу. Сматра да се не сме изоловано посматрати предметна пресуда без сагледавања комплетног правног стања ствари у погледу свеукупног односа јер се у реалном овде десила законска замена некретнина. Сматра апсурдним такво тумачење, у смислу уколико је он неспорно ималац права на некретнини коју је стекао теретним правним послом, која му је одлуком државног органа одузета, а да му је при томе такође од стране надлежног државног органа дата друга ствар, у овом случају друга парцела, да му се при овом стању ствари фактички отимају ова стечена права. Сматра да је то у супротности и са чланом 10. и да није у складу са чланом 25. Закона о враћању одузете имовине. Предлаже да суд тужбу уважи, оспорено решење поништи и

објекат законски заступник тужиоца је изјавио да се ради о ораници на којој нема никаквих објеката. Увидом у одлуку ОНО Петровград број 2045 од 03.05.1946. године је утврђено да је АА и његовој жени ББ рођеној ... на основу Закона о аграрној реформи и унутрашњој колонизацији одузето пољопривредно земљиште и то у КО Мали Торак у површини од 33ј 405кв.хв., а у КО Банатски Деспотовац у површини од 23ј 580 кв.хв укупно 56ј 985 кв.хв. Парцеле одузете у к.о. Банатски Деспотовац су парцеле 2309/237/б/1 од 4ј 66 кв.хв, парцела број 2309/237/б/6 од 1ј. 500 кв.хв., парцела број 2309/239/б/1 од 3ј 667 кв.хв., парцела број 2309/239/б/6 од 1ј 300кв.хв, део парцеле број 2309/243 од 13ј. 325 кв.хв. и парцела број 2309/244 од 322 кв.хв. Увидом у одлуку Окружног аграрног суда у Петровграду број 3843/46 од 25.08.1946. године утврђено је да се одлука ОНО Петровград број 2045 од 03.05.1946. године потврђује. Из уверења о идентификацији РГЗ СКН Зрењанин број 952-2-66/2012 од 26.04.2012. године је утврђено да су старе парцеле број 2309/239/б/1 површине од 1ха 96а 63м² и парцела број 2309/239/б/6 површине 00ха 68а 34м² данас део парцеле број 2692/4 површине 29ха 77а 40м², док су парцеле 2309/237/б/1, 2309/237/б/6, 2309/243 и 2309/244 данас део парцеле које су у приватној својини и представљају пут. Увидом у извод из листа непокретности број 1133 к.о. Банатски Деспотовац од 19.10.2015. године је утврђено да парцела 2692/4 површине 29ха 77а 40м² је друштвена својина на којој право коришћења има ДП "Бранко Глеђа". Увидом у електронску базу КНВеб утврђено је да је катастарско стање непромењено. Увидом у пресуду због изостанка Општинског суда у Зрењанину П. 2227/94 од 11.01.1995. године утврђено је да је у поступку тужиоца ДП "Бранко Глеђа" против ДД "YUKO-BEGEJCI", ради регресирања враћеног земљишта обавезан тужени да преда тужиоцу на име регреса за враћено земљиште укупно 29 ха 77 а 40м² земљиште у КО Банатски Деспотовац на парцели број 2692/2 у посед и у својину, те да је тужилац носилац права коришћења на земљишту у друштвеној својини на истој парцели у сразмери 297740/956066. Из пресуде Привредног суда у Зрењанину П 554/94 од 03.11.1994. године је утврђено да је у поступку тужиоца ДП "Бранко Глеђа" против ДД "YUKO-BEGEJCI" донета пресуда због изостанка којом је обавезан тужени да под претњом извршења преда у посед тужиоцу сувласнички део парцеле 2692/2 њива од 95ха 60а 66м² у сразмери од 13ха 32а 56м². Из приложеног техничког извештаја бироа за геодетске услуге од 08.11.2018. године произилази да је по захтеву овде тужиоца извршена идентификација парцеле 2694/4 Банатски Деспотовац. Увидом у катастарски операт и архивску грађу може да се утврди да се парцела 2692/2 Банатски Деспотовац водила као њива друге класе од 62ха 99а 40м², њива треће класе 18ха 90а 85м² и њива четврте класе од 13ха 70а 41м², укупно 95ха 60а 66м². Техничком променом у РГЗ СКН Зрењанин за КО Банатски Деспотовац 1993. године извршена је деоба парцеле број 2692/2 и тада је формирана парцела 2692/4 њива друге класе 10ха 87а 60м², њива треће класе 18ха 92а 87м², њива четврте класе 20ха 80а 71м², укупне површине 50ха 61а 18м². Исте године је опет дељена и парцела 2692/4 деобом је умањена и тада је имала површину њиве друге класе 9ха 36а 08м², њива треће класе 18ха 87м², њива четврте класе 12ха 20а 20м², укупне површине 40ха 49а 15м². Године 2007. рађена је техничка промена и парцела 2692/4 је дељена и умањена њена површина тако да се од тада води као њива треће класе 17ха 57а 20м² и њива четврте класе 12ха 20а 20м², укупне површине 29ха 77а 40м² која се води у листу непокретности 1133 Банатски Деспотовац на овде тужиоца. Закључак наведеног техничког извештаја је да је постојећа парцела 2692/4 настала као таква наведеним техничким променама од парцеле 2692/2 а за што је основ пресуда Општинског суда у Зрењанину П 227/94. Првостепени орган је након спроведеног поступка утврдио да је предметна парцела 2692/4 КО Банатски Деспотовац подобна за натуралну реституцију. Првостепени орган је ценио наводе ДП Бранко Глеђа да је предметна парцела њихово власништво, јер су је стекли на основу правноснажне судске одлуке, те да нема услова за натурално враћање, али је нашао да су исти неосновани из разлога што нису доказали да су парцелу број 2692/4 КО Банатски Деспотовац стекли теретним правним

послом. Тај орган је мишљења да пресуде због изостанка које су приложене у доказ тих навода не представљају доказ да је предметна парцела стечена теретно. Наведено тим пре што су у пресуди Општинског суда у Зрењанину број П 2227/94 од 11.01.1995. године утврдио да је ДП Бранко Глеђа стекао право коришћења на земљишту у друштвеној својини, а не право својине. Поред тога, првостепени орган је навео да се и у приложеним пресудама не наводи парцела 2692/4 КО Банатски Деспотовац која је предмет враћања ожалбеног делимичног решења већ парцела број 2692/2, те да у току поступка нису доставили доказ да се ради о истој парцели. Првостепени орган је ценио писмену документацију коју је тужилац доставио у поднеску од 24.12.2015. године, али је нашао да ни та документација не доказује да је то друштвено предузеће стекло предметну парцелу 2692/4 теретним правним послом с обзиром да се сва документација односи на неке друге парцеле, а не на предметну парцелу. У поступку по жалби, тужени је оценио да је првостепени орган донео решење без повреде правила поступка и да је дао довољне и јасне разлоге које прихвата. Наводи да је извршио увид у приложени технички извештај Бироа за геодетске услуге од 08.11.2018. године, те је утврдио да је враћена катастарска парцела 2692/4 КО Банатски Деспотовац настала техничком променом из 1993. године када је извршена деоба парцеле 2692/2 и када је формирана парцела 2692/4, укупне површине 50ха 61а 18м², те да је исте године опет дељена катастарска парцела 2692/4 и тада је имала укупну површину 40ха 49а 15м². Даље је утврђено да је 2007. године рађена техничка промена и парцела 2692/4 је дељена и умањена је површина, од када се води у листу непокретности 1133 КО Банатски Деспотовац површине 29ха 77а 40м² на ДП Бранко Глеђа. Међутим, иако из тог акта произилази да је враћена парцела настала деобом парцеле 2692/2 КО Банатски Деспотовац, тужени налази да је право коришћења овде тужиоца на истој установљено пресудама Општинског суда у Зрењанину број 2227/94 од 11.01.1995. године и Привредног суда у Зрењанину 554/94 од 03.11.1994. године, а не теретним правним послом тако да су у том смислу испуњени услова да се катастарска парцела 2692/4 КО Банатски Деспотовац врати у утврђеном уделу подносиоцу захтева за враћање одузете имовине, односно обештећење. При доношењу одлуке тужени је имао у виду начело приоритета враћања у натуралном облику која је нормирана чланом 8. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу, те је у вези с тим нашао да је правилно поступио првостепени орган када је донео одлуку као у диспозитиву делимичног решења, па је применом одредбе члана 230. став 1. Закона о општем управном поступку одлучио као у решењу од 25.08.2020. године.

Одредбом члана 5. став 1. тачка 1. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу ("Службени гласник РС", бр. 72/11...88/15) прописано је да право на враћање имовине или обештећење има домаће физичко лице које је бивши власник одузете имовине, а у случају његове смрти или проглашења умрлим - његови законски наследници, утврђени у складу са прописима који уређују наслеђивање у Републици Србији и са одредбама овог закона.

Одредбом члана 24. став 1. истог Закон прописано је да се бившем власнику враћа право својине на пољопривредном и шумском земљишту и шумама, одузетом применом прописа из члана 2. овог Закона.

Одредбом члана 15. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу ("Службени гласник РС", бр. 72/11...88/15) прописано је да се тим законом враћају непокретне и покретне ствари у јавној својини Републике Србије, аутономне покрајине односно јединице локалне самоуправе, у државној, друштвеној и задружној својини, осим ствари у својини задругара и друштвеној и задружној својини које је ималац стекао уз накнаду (став 1); предмет враћања су подржављене непокретности: грађевинско земљиште, пољопривредно земљиште, шуме и шумско земљиште,

стамбене и пословне зграде, станови и пословне просторије и други објекти који постоје на дан ступања на снагу овог закона (став 2); предмет враћања су подржављене покретне ствари уписане у јавни регистар, као и друге покретне ствари које према прописима о културним добрима представљају културна добра и културна добра од великог и изузетног значаја, а која постоје на дан ступања на снагу овог закона (став 3).

Одредбом члана 25. став 1. тачке истог Закона прописано је да се не враћа право својине на пољопривредном и шумском земљишту ако је, на дан ступања на снагу овог закона: 1) на катастарској парцели изграђен објекат који је у функцији на дан ступања на снагу овог закона, она површина катастарске парцеле која служи за редовну употребу тог објекта, односно ако је на комплексу земљишта изграђен већи број објеката који су у функцији на дан ступања на снагу овог закона - површина земљишта која економски оправдава коришћење тих објеката; 1) ако је неопходна нова парцелација земљишта ради обезбеђивања приступног пута за земљиште које је предмет захтева за враћање; 3) земљиште у друштвеној, односно задружној својини стечено теретним правним послом.

Имајући у виду наведено, правилно је одлучио тужени орган када је одбио жалбу тужиоца, из разлога датих у образложењу оспореног решења, које је суд оценио као јасне, детаљне и у складу са цитираним одредбама Закона који се у конкретној ствари примењује. Наиме, тужени орган је нашао да је одлука првостепеног органа правилна и на закону заснована, јер су у конкретном случају испуњени сви законски услови за враћање предметног земљишта законском наследнику бившег власника. Ово из разлога што је правилно утврђено да у погледу парцеле број 2692/4 нема законских сметњи за натурално враћање предвиђених чланом 25. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу, односно да до парцеле број 2692/4 постоји приступни пут и на истој нема изграђених објеката.

Суд је ценио наводе тужбе, али налази да су неосновани, будући да су били и наводи жалбе, које је тужени оценио и у образложењу оспореног решења дао јасне и образложене разлоге, које у свему као правилне прихвата и овај суд. Наиме, правилно је тужени орган оценио да су без утицаја наводи жалбе да је предметна парцела стечена теретним правним послом као и то да је предметна парцела број 2692/4 настала деобом парцеле 2692/2. Ово из разлога што је право коришћења на парцели број 2692/2 установљено пресудама Општинског суда у Зрењанину посл. бр. 2227/94 од 11.01.1995. године и Привредног суда у Зрењанину 554/94 од 03.11.1994. године, а не теретним правним послом. Наиме, теретни правни посао је онај код којег се даје нека накнада за оно што се добија, што наведене одлуке суда нису. Стога наводи тужиоца о правној сукцесији стечених права тужиоца у односу на парцеле које је тужилац раније имао и које је стекао, за које наводе није пружио доказ, не утичу на другачију одлуку суда.

На основу изнетог, налазећи да оспореним решењем није повређен закон на штету тужиоца, Управни суд је, применом одредбе члана 40. став 2. Закона о управним споровима ("Службени гласник РС", бр. 111/09), одлучио као у ставу 1. диспозитива пресуде.

Имајући у виду успех у спору, суд је применом одредби члана 66., члана 67. и члана 74. Закона о управним споровима и сходном применом одредбе члана 153. став 1. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11...18/20), одбио захтев тужиоца за накнаду трошкова управног спора и одлучио као у ставу 2. диспозитива пресуде.

ПРЕСУЂЕНО У УПРАВНОМ СУДУ
Дана 01.06.2023. године, III-11 У. 19981/20

**Записничар
Јелена Илић,с.р.**

**Председник већа-судија
Гордана Николић Врбашки,с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Дејан Ђурић**

БТ